

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII
NA ROK 2021**

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. 2019 r. poz.2277 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz.2050), każda gmina zobowiązana jest do podejmowania działań mających na celu zwalczanie zjawisk patologii społecznej, a w szczególności alkoholizmu i narkomanii. Realizacja zadań, o których jest mowa prowadzona jest w postaci **gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych**, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, program realizowany jest przez jednostkę gminy. W tym celu ustawy przewidują przeznaczenie dochodów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyłącznie „na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ” ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania, które chcemy podjąć realizując nasz gminny program można podzielić na trzy grupy:

- **pomoc** osobom, które w jakikolwiek sposób ucierpiały w związku z ww. zjawiskami (chodzi tu zarówno o same osoby uzależnione, jak i ich rodziny, a także najbliższe otoczenie);
- **profilaktyka** bardzo szeroko rozumiana, w tym również podejmowanie działań związanych z promocją zdrowia;
- **monitoring** zdiagnozowanie skali zjawiska jest warunkiem niezbędnym do właściwej jego oceny, a co za tym idzie, zaplanowania metod jego zwalczania.

Cele programu

Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz zmiana struktury ich spożywania poprzez:

- promowanie trzeźwości oraz wspieranie środowisk i postaw abstynenckich;

- inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych;
- racjonalne ograniczenia dostępności alkoholu;
- kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.

Ochrona dzieci i młodzieży przed alkoholem i narkotykami poprzez:

- konsekwentne egzekwowanie zakazu podawania i sprzedaży alkoholu nieletnim oraz zakazu reklamy napojów alkoholowych;
- tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych, promujących wartościowy i zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i narkotyków;
- rozwijanie profilaktyki rodzinnej – uczenie rodziców umiejętności wspierania abstynencji dzieci oraz udzielanie profesjonalnej pomocy rodzicom, których dzieci się upijają lub narkotyzują, poprzez spotkania, rozmowy i pogadanki z nauczycielami i pedagogami;
- zapewnienie pomocy wychowawczej i terapeutycznej młodzieży z problemami alkoholowymi i narkotykowymi;
- zwiększenie dostępności pomocy socjalnej, psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi;
- pomoc dla organizacji pozarządowych oraz inicjatyw obywatelskich dostarczających opieki dzieciom i wspierających proces zdrowienia rodzin z problemami alkoholowymi.

Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez:

- leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz pomoc dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym;
- stwarzanie dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego, prowadzenie zajęć w czasie ferii zimowych i wakacji letnich;
- zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii osób uzależnionych i współuzależnionych członków ich rodzin.

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii poprzez: organizację szkoleń przedstawicieli wybranych zawodów.

Podmioty realizujące Program

- Burmistrz Miasta i Gminy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy
- Policja
- Parafia
- Instytucje i stowarzyszenia pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy.

Zakres działania poszczególnych podmiotów

1.Zadanie: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem			
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
1.1. Prowadzenie terapii motywującej do zmiany oraz motywowanie do leczenia osób uzależnionych.	GKRPA psycholog, terapeuta	Liczba osób objętych działaniami	Środki własne gminy
1.2. Działania skierowane do osób utrzymujących abstynencję po leczeniu.	GKRPA psycholog , terapeuta inne podmioty	Liczba osób objętych działaniami	Środki własne gminy
1.3. Doposażenie podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień	Podmiot leczniczy	Liczba przebadanych osób	Środki własne gminy
2. Zadanie: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomania lub przemoc pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie			
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
2.1 Działalność placówek wsparcia dziennego (świetlica)	GKRPA inne podmioty MGOPS	Liczba placówek wsparcia dziennego Liczba osób uczęszczających do placówek	Środki własne gminy

2.2 Działalność Punktu Konsultacyjnego	GKRPA psycholog, terapeuta, inne podmioty MGOPS	Rodzaj prowadzonych działań Liczba osób korzystających z porad/działań	Środki własne gminy
2.3 Poradnictwo oraz działania interwencyjne skierowane do dzieci i młodzieży eksperymentującej lub używającej środki psychoaktywne oraz zagrożonej innymi uzależnieniami.	GKRPA psycholog, terapeuta inne podmioty	Liczba osób korzystających z porad/działań	Środki własne gminy
2.4 Poradnictwo oraz działania warsztatowe dla rodziców dzieci i młodzieży eksperymentujących lub używających środki psychoaktywne oraz zagrożonych innymi uzależnieniami.	GKRPA psycholog, terapeuta inne podmioty placówki oświatowe Parafia	Liczba osób korzystających z porad/działań Liczba porad	Środki własne gminy
2.5 Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej (w tym związanej z występowaniem przemocy w rodzinie) oraz realizowanie projektów socjalnych i edukacyjnych, - w tym praca zespołu ds. interwencji kryzysowej.	GKRPA psycholog, terapeuta inne podmioty MGOPS Policja Realizatorzy projektów socjalnych	Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „NK” Liczba spotkań grup roboczych Liczba rodzin , w których prowadzono procedurę „NK” Liczba projektów Liczba uczestników	Środki własne gminy
2.6 Prowadzenie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	GKRPA psycholog, terapeuta Inne podmioty	Liczba sprawców przemocy korzystających z działań	Środki własne gminy
3 Zadanie: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii			

Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
3.1 Realizacja programów, warsztatów oraz akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	psycholog, terapeuta placówki oświatowe inne podmioty	Rodzaj prowadzonych działań. Liczba osób objętych działaniami	Środki własne gminy
3.2 Profilaktyka rówieśnicza.	Placówki oświatowe	Rodzaj prowadzonych działań	Środki własne gminy
3.3 Organizowanie wypoczynku dla dzieci jako element całorocznej profilaktycznej pracy z dziećmi.	GKRPA MGOPS Inne podmioty	Rodzaj prowadzonych działań. Liczba osób objętych działaniami	Środki własne gminy
3.4 Prowadzenie lokalnych akcji profilaktycznych oraz włączanie się w realizację kampanii ogólnopolskich.	GKRPA Policja placówki oświatowe Parafia Inne podmioty	Rodzaj prowadzonych działań	Środki własne gminy Środki podmiotów uczestniczących w działaniach
3.5 Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla rodziców.	GKRPA psycholog, terapeuta inne podmioty placówki oświatowe	Rodzaj prowadzonych działań Liczba osób uczestniczących w działaniach	Środki własne gminy
3.6 Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla sprzedawców napojów alkoholowych.	GKRPA POLICJA	Liczba osób uczestniczących w działaniach	Środki własne gminy
3.7 Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.	GKRPA Policja	Rodzaj prowadzonych działań Liczba prowadzonych działań	Środki własne gminy

3.8 Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy dziecku, rodzinie, osobom uzależnionym.	Instytucje zajmujące się udzielaniem pomocy dziecku, rodzinie, osobom uzależnionym psycholog, terapeuta	Formy edukacyjne Liczba uczestników	Środki własne gminy
3.9 Stwarzanie alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako kontynuacja działań profilaktycznych w szkołach.	GKRPA Inne podmioty placówki oświatowe Parafia	Liczba godzin przeprowadzonych zajęć Liczba uczniów objętych działaniami	Środki własne gminy
3.10 Działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	MGOPS Placówki oświatowe Inne podmioty	Liczba dzieci dożywionych	Środki własne gminy
3.11 Podejmowanie działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla osób poniżej 18 roku życia.	GKRPA POLICJA Inne podmioty	Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych Liczba ujawnionych nieprawidłowości	Środki własne gminy
3.12 Diagnozowanie i monitorowanie stanu problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta.	GKRPA Policja MGOPS placówki oświatowe	Rodzaj prowadzonych działań	Środki własne gminy
4. Zadanie: Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii			

Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
4.1 Prowadzenie przez niepubliczne podmioty zadań z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	GKRPA Inne podmioty	Liczba placówek wsparcia dziennego Liczba osób uczęszczających do placówek	Środki własne gminy
4.2 Wspieranie różnorodnych form samopomocy np. grup AA	GKRPA Inne podmioty	Rodzaj prowadzonych działań Liczba osób objętych działaniami	Środki własne gminy

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2021.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych narkomanią

Planowane działania:

1. Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przemocy dla mieszkańców : obejmuje pomoc psychologa, terapeuty, konsultanta.

Oferta działalności Punktu skierowana jest w szczególności do osób:

- będących w kryzysie emocjonalnym
- uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- członków rodzin osób uzależnionych
- osób doznających przemocy (ofiar)
- osób stosujących przemoc (sprawców).

Zadania Punktu Konsultacyjnego działającego to:

- działania informacyjne dotyczące problemów związanych z chorobą alkoholową, uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz możliwościami pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom
- motywowanie do podjęcia terapii zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych
- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych, udzielanie porad i wsparcia dla członków rodzin z problemem przemocy
- udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia

2. Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy.

3. Prowadzenie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.
5. Finansowanie kosztów sporządzania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Wspieranie stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych.
7. Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką uzależnień i pomocą osobom uzależnionym.
8. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia osób uzależnionych.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub związane z narkomanią pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Planowane działania :

1. Objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym lub problemem narkomanii oraz ofiar przemocy w rodzinie bezpłatną pomocą terapeutyczną, psychologiczną.
2. Prowadzenie działań interwencyjnych, informacyjnych i doradczych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie grup wsparcia dla osób współuzależnionych, a także dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Stała współpraca z Policją w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” i innych działań prewencyjnych dotyczących przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,

Planowane działania :

1. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne podmioty realizujące działania z zakresu pomocy dziecku i rodzinie na terenie gminy.
2. Realizacja cyklicznych programów i warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów szkół na terenie gminy Oleśnica.

3. Prowadzenie „ Szkoły dla rodziców” i innych nastawionych na profilaktykę.
4. Organizacja konferencji oraz szkoleń podnoszących kompetencje dla osób pracujących w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania patologiom społecznym.
5. Organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (z programem pracy profilaktycznej) przez dzieci i młodzież np. obozy Finansowanie pozalekcyjnych programów profilaktycznych. Współudział w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez realizację **projektu profilaktyczno-edukacyjnego** adresowanego dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjum, świetlic środowiskowych, stowarzyszeń działających na terenie naszej gminy, które w swojej działalności statutowej mają przede wszystkim na celu wspieranie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z pogranicza patologii w tym alkoholizmu. Poprzez prowadzenie działalności wspomagającej rozwój wspólnoty społeczności lokalnej. Realizacja programu przewidziana jest w okresie całego roku kalendarzowego. Osoba (przeszkolona z zakresu profilaktyki uzależnień) prowadząca ww. projekt ma realizować program przy odpowiednio opracowanym scenariuszu, konspekcie, ćwiczeniu praktycznym. Celem tego zadania jest aktywizacja dzieci i młodzieży, nauka efektywnego i twórczego spędzenia czasu wolnego i umiejętności korzystania z niego w sposób właściwy. Zadania te mają być realizowane w różnego typu przedsięwzięciach tj. konkursach, kółkach zainteresowań warsztatach muzycznych, plastycznych, teatralnych, grupie informatyczno-medialnej, sekcji turystyczno-krajoznawczo regionalnej, klubach i sekcjach sportowych. Projekt ma kończyć się ewaluacją dokonanych wytworów lub występem. Wynagrodzenie za przeprowadzone zajęcia ustala się na kwotę 40,00 zł brutto za godzinę (umowa – zlecenie -wynagrodzenie osobowe, w tym pochodne). Powyższe działania mają na celu kształtowanie pozytywnych postaw; tj. zdrowego trybu życia, samodyscypliny, odpowiedzialności i umiejętności pracy w zespole oraz aktywnego i twórczego wykorzystania czasu wolnego bez używek. Realizacja projektów daje możliwość doposażenia placówek świetlic w niezbędny sprzęt, który ułatwi pracę z dziećmi i uatrakcyjni zajęcia.
6. Udział w lokalnych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień (m.in. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na Rodzinę, Odpowiedzialny Kierowca, Reaguj na Przemoc itp.) w tym współpraca z lokalnymi mediami.
7. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez dofinansowanie organizacji integracyjnych festynów rodzinnych – jako możliwość dobrej zabawy bez alkoholu, szkolnych dni profilaktyki, imprez sportowych, rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży.
8. Zakup materiałów edukacyjnych do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach (książki, broszury, ulotki, plakaty, płyty CD).
9. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej.

10. Realizacja działań z zakresu profilaktyki rówieśniczej.
11. Utworzenie gminnej świetlicy socjoterapeutycznej (zajęcia socjoterapeutyczne, terapia korekcyjno-kompensacyjna, rozwój zainteresowań, pomoc w nauce).
12. Działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych oraz socjoterapeutycznych.
13. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
14. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach m.in. akcje profilaktyczne Policji – trzeźwy poranek, szkolenia dla przyszłych kierowców w szkołach nauki jazdy itp.
15. Diagnozowanie i monitorowanie stanu problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Oleśnica.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

Planowane działania :

1. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Wsparcie merytoryczne oraz finansowe instytucji oraz stowarzyszeń działających w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom w stanie nietrzeźwym, osobom nieletnim (do lat 18), na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Planowane działania :

1. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, w tym przeprowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w szczególności podejmowanie działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla osób powyżej 18 roku życia.
3. Występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w stosunku do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieprzestrzegających ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dotyczących reklamy

alkoholu oraz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym, a także sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.

Zadanie 6

Zasady wynagradzania oraz zwrot kosztów podróży służbowych członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się wynagrodzenie dla wszystkich członków komisji za pracę i udział w posiedzeniach komisji w wysokości – 150,00 zł brutto (wynagrodzenie osobowe, wraz z pochodnymi) na podstawie odpowiednich przepisów ustawy.
2. Członkom komisji, będącymi etatowymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy wynagrodzenie, o którym mowa przysługuje, jeśli posiedzenia i prace komisji będą odbywały się poza godzinami pracy Urzędu.
3. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji według przyjętych zasad. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje przewodniczący komisji, a zatwierdza Burmistrz.
4. Członkowie GKRPA wykonują prace będące elementem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy oraz Regulaminem wewnętrznym, który określa zadania, organizację wewnętrzną oraz tryb pracy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Krystyna Bator

